

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์มาก เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อบัจจัยสี่ที่เป็นพื้นฐานให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสุขและปลอดภัย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมจึงนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ถ้าเมื่อใดขาดความสมดุลจะมีผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (เกษม จันทรแก้ว, 2525)

ปัจจุบันนี้ประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังเผชิญปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงและถือว่าเป็นปัญหาหลักที่ได้รับความสนใจจากทั่วทุกมุมโลก ประเทศไทยก็เป็นประเทศซึ่งประสบปัญหาดังกล่าว เพราะกำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม จากอดีตถึงปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตพืชผลทางการเกษตรส่งเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งปริมาณแร่ธาตุต่าง ๆ และก๊าซธรรมชาติที่ได้พัฒนานำมาใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและการใช้สอยในครัวเรือน ที่ผ่านมามีการใช้ทรัพยากรเหล่านี้ยังขาดการอนุรักษ์และการใช้อย่างฟุ่มเฟือยไม่มีระบบแบบแผน เกิดการทำลายทรัพยากรโดยไม่จำเป็น ทำให้ภาวะทางธรรมชาติขาดความสมดุลจนในที่สุดนำไปสู่ความแห้งแล้ง และภัยธรรมชาติ (กรมวิชาการ, 2534) นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ตามมาจากการผลิต การอุปโภค บริโภค โดยการทิ้งกากของเสียต่างๆ ทิ้งไป และได้สะสมทวีความรุนแรงจนเกิดสภาพที่เป็นพิษขั้นในที่สุดจากรายงานการวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับนโยบายทางการศึกษาของไทย ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้ว่ามนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดในการทำลายธรรมชาติและสภาพแวดล้อม (กรมวิชาการ, 2534) ซึ่งเป็นกรกล่าวถึงปัญหาที่เป็นอันตรายถึงขั้นวิกฤตที่ประชาชนทุกคนควรรับรู้ และให้ความสนใจตลอดจนการช่วยแสวงหาแนวทางเพื่อแก้ไขและป้องกัน ดังเห็นได้จากการที่รัฐบาลทั้งในอดีตและปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น จึงได้มีการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเริ่มจากการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและ

รักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ต่อมารัฐบาลได้ประกาศในปี พ.ศ. 2532 เป็นปีพิทักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยคณะรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2532 ได้ให้ความเห็นชอบกับการปรับปรุงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ด้านการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้ทุกจังหวัดทั่วประเทศจัดทำแนวทางการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนงาน และโครงการที่จัดทำขึ้น ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงองค์กรเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้อ่อนแอต่อการพัฒนาและการผนึกกำลังร่วมกันทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534) และจากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันที่ได้ให้การสนับสนุนในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการปลูกฝัง ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสนับสนุนองค์กร เอกชนที่ดำเนินการในเรื่องนี้ (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535)

ตามที่กล่าวมาแล้วว่ามนุษย์เป็นตัวการที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะให้ได้ผลอย่างจริงจังจึงต้องแก้ไขที่ตัวมนุษย์ โดยการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเด็ก และสิ่งที่เป็นเครื่องมือหรือกลไกที่ดีที่สุดในการปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนในเรื่องสิ่งแวดล้อมคือการให้การศึกษา ซึ่งคามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาทางด้านสังคมว่า เมื่อบุคคลได้รับการศึกษาแล้วจะต้องมีพฤติกรรมที่สามารถใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีได้ โดยจัดการเรียนการสอนให้มีการปฏิบัติจริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้รับเอานโยบายของแผนการศึกษาชาติและของรัฐบาลมาปฏิบัติและจัดเป็นทิศทางนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา 3 ประการ คือ

1. จัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้เรียนรู้และตระหนักในความสำคัญถึงสภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศและโลกโดยเน้นปัญหาเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น
2. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์การเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่สูญเสียไปแล้ว โดยกระทรวงศึกษาธิการเอง และการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน

3. จัดให้มีแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้ชัดเจน โดยกำหนดให้มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างของการบริหาร การประสานงานการร่วมมือกันทั้งภายในและนอกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการติดตามนิเทศ ประเมินผล การรายงาน และประชาสัมพันธ์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานใหญ่หน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการประถมศึกษาของประเทศ ได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามนโยบายของรัฐบาล จึงได้กำหนดแนวทางการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทั้งในโรงเรียน สำนักงานและชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมายให้บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึก และร่วมปฏิบัติในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เฉพาะระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับโรงเรียนนั้น ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม 5 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านการพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ การพัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียน และระบบการสุขาภิบาล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ แนวทางดังกล่าวนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะสนองตอบนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน อาทิ ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมถึงขั้นวิกฤตที่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่น คือตามลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มอยู่ติดกับปากอ่าวไทย ซึ่งเหมาะสำหรับประกอบอาชีพการเกษตร และการประมงแต่ในสภาพปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเกือบทุกประเภท โดยมีโรงงานตั้งอยู่อย่างหนาแน่นในท้องที่ อำเภอมะเมือง อำเภอพระประแดง และขณะนี้กำลังขยายไปยังอำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อและเนื่องจากการขาดการวางผังเมืองที่ดี จึงทำให้การก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบปะปนกับสวนราชการบ้านเรือนที่อยู่อาศัย สภาพเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาที่เป็นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน จังหวัดสมุทรปราการจึงเป็นจังหวัดที่ต้องเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนแออัด นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก เช่น การเป็นเมืองที่มีจราจรติดขัด น้ำท่วม จากการขึ้นของน้ำทะเลและแผ่นดินทรุด ฯลฯ (สมุทรปราการ, 2536) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ดังรายงานการวิจัยการจัดสิ่งแวดล้อม

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (ประภาพรธรรม เสงี่ยมวงศ์, 2533) พบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนควรปรับปรุงเกินกว่าร้อยละ 50 และโรงเรียน ที่มีมลภาวะเป็นพิษจำนวน 25 โรงเรียน จึงได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมกับสภาวะทางสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสรุปผลของการวิจัย พบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมประกอบกับสภาพพื้นที่มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี มีผลต่อสุขภาพของนักเรียนทุกด้านค่อนข้างสูง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, 2534) ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จึงได้กำหนดนโยบายพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้เด็กเรียนมีชีวิตอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี มีคุณภาพตามเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ โรงเรียนเป็นหน่วยงานในการดำเนินการหรือให้การสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการพัฒนาคนที่มีถึงความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตัวนักเรียนเป็นหลักสำคัญ

ในการจัดหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตซึ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ไขปัญหาและสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้ การที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้นจำเป็นจะต้องนำเอากระบวนการบริหารมาช่วยทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี การบริหารสิ่งแวดล้อมก็เช่นเดียวกันซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการนำเอานโยบายเร่งด่วนที่เป็นภารกิจในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มาปฏิบัติในระดับของผู้บริหารโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาเพื่อให้มีความรู้และปลูกฝังให้นักเรียนประถมศึกษาได้มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความรัก ความหวงแหนสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหรือเลิกการทำลาย ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

จากความสำคัญของการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

นโยบายที่สำคัญในปัจจุบัน คือ งานพัฒนาสิ่งแวดล้อมซึ่งกำลังอยู่ในภาวะขั้นวิกฤติ โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาสภาพแวดล้อมซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติตามนโยบายและดำเนินการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้บรรลุผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนแก้ปัญหาและการปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. การศึกษาการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใช้แนวทางการดำเนินงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมในระดับกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมาเป็นกรอบงานวิจัยครั้งนี้คือ
 1. การสนับสนุนหรือดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกในความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อม ทั้งในโรงเรียนและชุมชน

2. การพัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียน และระบบการสุขาภิบาลให้มรรัน
สวยงาม สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 - 3.1. สอดแทรกบูรณาการ เรื่องสิ่งแวดล้อมเข้ากับการเรียนการสอนปกติ
 - 3.2. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเสริมหลักสูตร
4. การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อม
ของชุมชน
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการดำเนินการอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกันและแก้ไข
สิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียนและชุมชน

คำนิยามศัพท์ เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง การบริหารภารกิจในการปรับปรุง
เปลี่ยนแปลงหรือสนับสนุนการดำเนินการในส่วนของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ
 - 1.1 การสนับสนุนหรือดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจ
และมีจิตสำนึกในความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียน
และชุมชน
 - 1.2 การพัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนและระบบการสุขาภิบาลให้มรรัน
สวยงาม สะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย
 - 1.3 การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 - 1.3.1 สอดแทรกบูรณาการ เรื่องสิ่งแวดล้อมเข้ากับการเรียนการสอนปกติ
 - 1.3.2 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเสริมหลักสูตร
 - 1.4 การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกัน และแก้ไข
สิ่งแวดล้อมของชุมชน
 - 1.5 การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการดำเนินการอนุรักษ์ พัฒนา ป้องกัน
และแก้ไขสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียนและชุมชน

2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่มโรงเรียน

4. ประธานกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการเลือกจากคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนให้ทำหน้าที่ประธานกลุ่มในกลุ่มโรงเรียน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534

5. เลขานุการกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการ ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน โดยได้รับเลือกจากประธานกลุ่มโรงเรียนให้เป็นเลขานุการกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534

ประโยชน์ของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนางานบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา
2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการประกอบการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยนี้นำไปใช้เป็นแนวทางในการอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ จำนวน 149 คน

2. ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ จำนวน 3,080 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 คน ได้แก่

1. ประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 20 คน

2. เลขานุการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (structured interview) แบ่งออกเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เช่น โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการปฏิบัติงาน บันทึกรายงานการประชุม คำสั่งมอบหมาย และบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานตามพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ดังนี้

4.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาสรุปประเด็น จัดหมวดหมู่หาความถี่และค่า

ร้อยละ

4.2 ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

และวิเคราะห์เนื้อหา

5. การเสนอผลการวิจัยข้อมูล นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยขอบเขตของการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัยและลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดลอม แนวทางการดำเนินงานพัฒนาสิ่งแวดลอมในโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ส่วนสุดท้ายเป็นรายการอ้างอิง และภาคผนวก